

Někdy jen slova nestačí

Jsem Martin. Žiji na malé vesničce, kde každý každého zná. Nikdy se tu nic zvláštního neděje. Pomáhám na statku rodině, odpoledne jdu s ostatními dětmi mého věku k potoku, kde dovádíme. U potoka se odehrálo tolik dobrodružství, že si vlastně už asi ani nepamatuji, které bylo nejlepší.

Jednoho dne byl na návsi rozruch. Říkám si, co by se tam asi tak mohlo dít, zvědavost mi nedovolí odolat pokušení tam jít. Zrovna sem přijela nová rodina. Hned se mezi všemi začalo špitat, že se jmenují Strnadovi a největší drbna naší vesnice už stihla zjistit i to, kde bydleli dřív. Ve městě. „Ve městě.“ Ještě několikrát si v hlavě opakuji a přemýšlím, jaké to tam asi je. Asi větší jak tady, to dá rozum, ale jací jsou tam lidé, jak to tam voní, je tam hlučno? Chodí se lidé scházet i kvůli něčemu jinému, než kolik dneska očesali jabloní nebo kolik vysázeli mrkví? Vypráví si příběhy? To by mě zajímalo. Nikdy jsem tam nebyl. Nikdy jsem nebyl jinde, než tady-doma.

Jednou v měsíci se vždy celá naše malá vesnička sejdeme a vyprávíme si příběhy. Ať už ze života nebo vymyšlené. Možná to zní hloupě, ale je to pokaždé to, na co se v měsíci nejvíce těším. Nejsou to máminy koláče, ani trávení času s ostatními dětmi u potoka, ale sezení v místnosti plné lidí a vždy bedlivě poslouchání každého příběhu. Nemůžu se dočkat, až tam jednou taky přede všemi budu stát a vyprávět svoji historku.

Říkám si, na těch Strnadových je něco divného. Za celou dobu jsem je nepotkal. Nikoho z nich. Pravdou je, že jejich dům má velkou zahradu. Možná největší, o které tu u nás vím. Chtěl bych vědět, jestli ti Strnadovi mají děti. Takový velký dům a bydleli by tam sami? To se mi nezdá.

Uplynulo pár dní a když jdu na svojí až pravidelnou výpravu k potoku, všimnu si, jak mě sleduje malá holka, odhadem jen o pár let mladší, než jsem já. Nikdy jsem ji tu neviděl. Má krásné světle růžové šaty, kudrnaté tmavé vlasy svázané úzkou bílou mašlí. Je skrčená za stromem a zřejmě si myslí, že ji nevidím. Nechci ji vylekat, vypadá, jako by se před někým schovávala. *Nebo před něčím?* Rozhodnu se jít za ní, jdu ale pomalu, abych ji nevylekal. Mlčky se na mě dívá, jako by mi něco chtěla říct, ale neřekne vůbec nic. Kleknu si k ní, abych se zeptal na její jméno nebo co tu dělá. V momentě, kdy jsem si klekl přímo naproti ní, utekla. Chtěl bych vědět co stalo. Proč utekla. A proč se schovávala. Hrozí jí nebezpečí? V očích měla takový zvláštní pocit. Jsem člověk, který hodně mluví, vlastně někdy až moc. Ale ona neřekla ani slovo a stejně mi toho řekla víc než já ji.

Ještě několik minut poté, co zmizela, jsem tam jen stál a zíral. Nevěřil jsem tomu, co jsem právě zažil. Z nějakého důvodu jsem o ni měl strach. Když jsem se vzpamatoval, k potoku jsem už nešel. Šel jsem raději na louku za vesnicí. Potřeboval jsem o tom přemýšlet. To, jak se mnou mluvila bezeslov mě dostalo. Hodiny ubíhaly jako minuty a než jsem se nadál, byl večer a já musel jít domů.

Následující den prakticky nespouštím oči z místa, kde jsem se včera potkal s tou dívkou. Není tam. Kde asi tak může být, schovává se teď někde jinde? Kde? Když jsem tomu přestal věnovat tolik pozornosti, najednou tam stála. Má na sobě úplně stejné šaty jako včera, jen jinak barevné. Včera jsem si ji ani nestihl pořádně prohlédnout, abych zjistil, že její modré oči září na míle daleko. Jdu k ní, ale zároveň si dávám pozor abych byl dostatečně opatrný, a ne tak hr jako poprvé. Pomalu se k ní přibližuji a stále se díváme jeden na druhého. Když dojdu na včerejší hranici našeho „seznámení“, překvapí mě, že zůstala, že neutekla jako včera. Dojdu až k ní a sednu si vedle. Dívá se na mě stejně smutně a utrápeně, jako poprvé. Mlčky jeden druhého pozorujeme, nakonec mi dojde trpělivost a představím se. Je to základ slušného chování, aby druhý věděl, s kým má tu čest.

„Nechci tě vylekat, ale jsem Martin. Nemusíš se mě bát.“ Když slyšela mé jméno, usmála se. Asi se jí líbí. Alespoň chvíli jsem na ní viděl úsměv. Slušel jí. Jak jsem řekl ta slova, vypadala, jako by si

oddechla. Opravdu by mě zajímalo, co se jí stalo. Proč za celou, i když velmi krátkou dobu, nevydala ani hlásku. Já bych mlčet nezvládl. Vždyť i když jsem sám, tak přemýšlím nahlas. Ticho mě sužuje.

Jak tam, tak sedíme, minuty plynou, pak najednou oba uslyšíme hlasitý nepříjemný zvuk. Ona hned zpanikaří, na rozloučenou mi ještě věnuje děkovný pohled a uteče stejným směrem co předtím. Kam zase běží? Hlavou mi doznívá tato otázka. Tedy v mé hlavě není jen jedna otázka. Je jich nejméně kolem sta.

Několik dalších dní plynulo hrozně pomalu. Ani nevím proč. Po práci jsem chodil k potoku, ale moc zábavy se mnou nebylo. Stále jsem zadumaný ve svých myšlenkách. Se sklopenou hlavou se vracím domů, jen asi tak o hodinu dříve než obvykle. Když stojím u vrátek, ohlédnu se ke stromu naproti, kde proběhli naše dvě krátká shledání. Přimhouřím oči, jestli se mi to náhodou nezdá. Nezdá! Vidím ji! Zase v šatech, tentokrát ale nejsou až na zem a nesou tmavě modrou barvu, skoro jako noční obloha. Kývne na mě hlavou, abych šel k ní a bez váhání jdu. Pozdraví mě pohledem, já ji chci pozdravit též, když už otevírám pusku, že něco řeknu, přiloží si prst k puse, abych nic neřikal. Chce mlčet. Sice nevím proč, ale budu mlčet s ní. Chytí mě za ruku a táhne mě směrem, kam vždy utekla. Na náves. Tu obejdeme skoro celou, pak mě zatáhne do postranní uličky a vede mě dál. Najednou rychle zabočila a táhne mě nějakou zahradu. Opravdu hodně velkou zahradou. A v tu chvíli mi to dojde. Ta obrovská zahrada patří k nově obydlenému domu na návsi rodinou Strnadových. Chvilí se zastavím a dojde mi ještě něco. Ona je Strnadová. Dívá se na mě jako by věděla, na co přesně jsem zrovna přišel. Její pohled zvažní, i když jsem si myslel, že to už víc ani nejde. Něco mi tu stále nesedí. Zezadu se přibližujeme k domu, když v tom si někoho všimne. Rychle na mě mávne, abych zůstal, kde jsem, a protože vypadá dost ustaraně a vážně, poslechnu ji. Jsem příkrčený za domečkem na zahradní náčiní sousední zahrady.

Sedím tam už několik minut, ale bojím se vykouknout, co se tam děje. Za nějakou dobu přijde a vede s sebou někoho, koho také neznám. Snažím se něco říct, cokoliv. Ale nenacházím slova. Ti dva na sebe koukají jen krátkou chvíli, i přesto mám pocit, že si spolu docela dobře popovídali. Nechápu, jak to jen dělají.

Ti dva na kývnou hlavou ve smyslu „*nic neříkej a pojď za námi*“. Poslechnu je. Nakonec skončíme na louce, kde jsem před nějakou dobou seděl taky. Zase se na sebe podívají a najednou mě překvapí. Ten kluk se napřímí a otevře pusku, že chce něco říct.

„Ahoj, promiň za to tajnůstkaření, bylo to kvůli... no to je jedno. Jmenuji se Kristián a tohle je moje mladší sestra Anna. Jsme ti noví, kdo se sem teď přistěhovali. Ještě tu nikoho neznáme. Ani nemůžeme. Prosím tě, moc se nevyptávej, nemáme mnoho času na zbytek.“

Sice je už šero, ale i tak jsem sledoval jeho řeč těla, která mi potvrdila, že na otázky opravdu není vhodná chvíle. Mně to ale stejně nedá a odpovím. „Už jsem se bál, že se budu muset naučit odezírat“, pokusil jsem se o vtip, který se mi nepovedl, tak se to alespoň pokusím napravit. „Takhle jsem to nemyslel, omlouvám se vám. Jen nejsem zvyklý být tolik ticho. Myslel jsem si třeba, že neumíte mluvit nebo tak.“ Stále mi vrtá v hlavě myšlenka, proč když Kristián mluví, Anna ne. Ptát se ale nebudu. Nedělá se to.

„My už musíme jít, sejdeme se jindy. Zítra. Tak ahoj.“

Chci se ještě zeptat kde nebo v kolik, když to už mi tajemný mladík jen ukáže výraz, jakože si mě najde. Věřím mu, konec konců toho očima namluvil za pár minut více než já za celý život.

Celou noc nemůžu usnout. Stále nad tím musím přemýšlet. Odkud jsou? Žije tam s nimi ještě někdo? Umí Anna mluvit? Proč nemluví, neumí jazyk? Nechce nebo snad nemůže? Tyto otázky mi kolují hlavou ještě dlouho, až nad ránem se mi podaří usnout.

I přes spánkový deficit se cítím dobře. Necítím se unaveně. Vstanu z postele, nasnídám se a jdu pomoc ostatním z rodiny, kteří už dávno pilně pracují.

Po obědě mám pro dnešek hotovo, proto se rozhodnu po dlouhé práci na sluníčku svlažit do potoka. Když tam dorazím, není tam ani noha. Až na jednu výjimku. Na kameni sedí osoba, kterou dobře neznám, ale je mi povědomá. Najednou jen slyším, „já věděl, že tě tu najdu.“ Jak mohl vědět, že zrovna teď budu tady. No je to jen další množství otázek, které do pořadníku raději už nezařadím, protože na ně není místo. Jen se smírím s tím, že měl na mě Kristián štěstí.

„Můžu se nejdříve osvěžit? Nebo zase máš jen pár minut.“ Raději se zeptám, když vím, jak na tom jsou s časem.

On se jen zasměje a odpoví „V pohodě, mám pár minut navíc, využij je, jak potřebuješ.“

Snažím se být co nejrychlejší, protože otázek mám víc, než má on času. Nadechnu se, že vychrlím první otázku, Kristián ale začne mluvit úplně sám.

„Určitě máš v hlavě pořádný zmatek. Ptáš se, kde jsme se tu vzali, proč nebo odkud. Proč jsi nás taky nikdy nepotkal, pokud jsme si tě sami nenašli.“ Takže to není náhoda, našel si mě i teď, jak to celou tu dobu dělají. Po chvilce pokračuje dál.

„Zajímá tě určitě i to, proč Anna nemluví. Na všechny tvé otázky ti odpovědět nemůžu. To musí ona. Ale můžu ti odpovědět alespoň na některé. Dřív jsme měli velký dům na venkově. Když se Anna narodila, hned si to tam zamilovala. Měli jsme tam koně. Ty velká statná zvířata zbožňovala. Jednoho dne byla ale silná bouřka a naše koně, včetně jejího nejoblíbenějšího utekli a my je už nikdy nenašli. A jeden z blesků zasáhl i náš dům a ten skončil v plamenech. Nezbylo nám z toho domu mnoho a oprava by stála nepředstavitelné množství peněz. Otec v té době byl dost movitý, proto jsme se mohli přestěhovat do města. Sice malé městečko, to je pravda, ale mně se tam líbilo. Jen Anna tam trpěla. Náš otec se v té době zbláznil. Začal pít, protože začal přicházet o zakázky-vyrábí boty, sem tam i nábytek. Mlátil nás, a to jen proto, že jsme třeba nemohli najít naši oblíbenou hračku nebo proto, že jsem si broukal nějakou písničku, kterou mi Anna zpívala.“ Cože? Slyším dobře? Ona zpívala? Takže mluvila. Tak proč ne teď.

„Takže Anna dřív mluvila?“

„No..., moc toho nenamluvila, to ji musím nechat, ale zpívala. A tak krásně. Já jsem vždy hrával na kytaru a ona mi k tomu zpívala. Jednoho dne svět slyšel ale naši poslední písničku.“ Smutně se na mě dívá a se jen děsím, co následovalo. Když v tom si všimnu, že nemá prsty na ruce. Vytřeštím oči a nevím co mám říct. Neřeknu nic. On pokračuje s vyprávěním dál.

„Ano, všiml sis dobře, že nemám prsty. A důvod? Když šel náš otec jednou opilý z hospody, nevím, co to do něj vjelo. Ale přišel domu s pistolí a zastřelil naši mámu. Pak, abychom měli utrum, vzal mně hraní a Anně zpívání. Domysli si sám, jak to probíhalo. Řekl, že to je proto, aby ani jeden nic neřekl. Pak by totiž zabil i toho druhého z nás.“ Zůstanu jen zařezaně stát a nic nedokážu říct. Došli mi slova a jemu to očividně dojde. Vypadne ze mě jen, „a bolelo to?“ blbá otázka, já vím.

Sarkasticky se na mě dívá. „Jasně, že nebolelo. Teda mě to nebolelo. Vydržel jsem to pro ni. Aby se tolik nebála. Byl jsem tolik statečný jen kvůli ní. Musela se na to dívat. Horší ale bylo to, když přišla na řadu ona. Hrozně moc brečela ještě dřív, než vůbec začal. Musel jsem ho od ní odtrhnout, aby měla

šanci utéct. Stálo mě to prsty i na druhé ruce. Stejně to bylo málo platné, když ji hned našel a dokončil, co předtím nestihl ani začít. To bolelo. Pro nich přetrpěl všechno, ale vidět jí, jak trpí, to jsem nezvládl. Jí se na tohle neptej. Nerada to řeší, kdybys měl na to, co se nám stalo ještě nějakou otázku, ptej se mě a ne jí.“

„A já jsem byl na tátu týden naštvaný, když mi vzal jako malému klukovi autíčko za to, když jsem ho neposlech. Tohle je ale úplně jiná úroveň. Hrozně mě to mrzí. To, co se vám stalo je nepředstavitelné. Ale proč tak velký dům a tady?“

„Když vystřízlivěl, došlo mu, že to přehnal. Když nás byl ale pořád moc no... řekněme přísný, bydleli jsme několik let u dědy. Děda ale před pár lety zemřel a odkázal nám tenhle dům, protože věděl, že otec všechny propil nebo teprve propije. Až když mu nezbyla doslova ani vindra, tak se rozhodl z města odejít zpátky na venkov.“

„Tak proto jste teď tady.“ Chci se ho ještě na tolik věcí zeptat, vyjádřit mu lítost, cokoliv, jenže než stačím cokoliv říct, ozve se ten zvuk, který už jsem jednou slyšel s Annou a on se bez dlouhého loučení rozeběhne pryč. „Ahoj, nehledej nás, najdeme si tě my.“

Musím uznat, že jsem měl pár scénářů, jak to s Annou mohlo být. A tedy i s Kristiánem. Ale ani ve špatném snu by mě nenapadlo tohle. To budu zpracovávat ještě hodně dlouho.

Další dny plynou pomalu. Nic mě nezajímá. Stále se trápím tím, co mi řekl Kristián. Pak ale spatřím z okna naší kuchyně, kde zrovna obědvám Annu. Rychle to dojím a běžím ven. Překvapí mě, že s sebou má skicák a barvy. K čemu je asi tak potřebuje? Koukne se na mě a já se cítím o dost klidnější, jak za posledních několik dní. Pak se rozejde směrem k potoku, tak se rozeběhnu za ní. Jdeme spolu, sice mlčky, ale jsem rád, že jsem s ní, i když vůbec nevím, proč má ty barvy. Sedneme si k potůčku a chvíli mezi námi proudí jen trapné ticho. Nakonec se zvedne a dojde si pro vodu na malování. Bude malovat? Co a proč? Já myslel, že zpívala a ne malovala. Pohledem mě popostrčí, abych něco řekl. Zeptám se jí tedy, co má ráda. Možná trochu běžná otázka, ale chci o ní vědět všechno. Začne malovat. A maluje nádherně! Začne malbou koně, pak udělá podobiznu svého bratra, vtipná a výstižná. Pokračuje sluncem a horami. Když skončí, vypadá to jako by to měla promyšlené dopředu, ale neměla. Je to nádherné. Když vidí, jak mě zaskočila svým uměním, jen se ve tváři usměje, jako by ji to udělalo radost. Strčí do mě, abych jí také něco řekl. Přemýšlel jsem, co bych jí tak mohl říct a pak mě napadlo říct jí příběh. Nebudu lhát, také jsem ho neměl dopředu vymyšlený, když tam ale byla spousta obživlého jídla, ano obživlého jídla. První blbost, co mě napadla, celou dobu se jen smála. Taký mi z toho udělala obrázek. A namalovala to přesně tak, jak jsem si to představoval, když jsem ten příběh teď vymýšlel.

Seděli jsme tam dokud slunce nezačalo zapadat. A musím říct, že tolik jsem si odpoledne s někým u potoka ještě tolik nikdy neužil. Chodili jsme tam každé odpoledne. Ona vždy malovala, já vyprávěl anebo mi vyprávěla něco ona pomocí jejích obrázků. Maluje opravdu úžasně. Už chápu, proč nepotřebuje slova. Stejně bych ji ale chtěl slyšet zpívat, i když vím, že to bohužel nezažiji.

Jednou na mě čekal Kristián. Delší dobu jsem ho neviděl, měl jsem radost, že se stavil. Zeptal se mě, „víš proč jsem ti předtím vyprávěl celý náš příběh?“

„Říkal jsem si, proč něco tak krutého a soukromého vyprávíš někomu, koho vůbec neznáš.“

„Vyprávěl jsem ti to proto, že vím, že by ta otázka stejně jednou přišla. A protože Anna o tobě maluje od první chvíle, co tě viděla a vidím, jak ty se koukáš na ni, nejde si nevšimnout toho, co mezi vámi je. Vidím, že ti na mé sestře záleží. Tak ji prosím nijak neubliž. Je to to poslední, co mám.“

Ona mě maluje? To jsem opravdu nečekal. Záleží mi na ní. Vlastně jsem se do ní asi i zamiloval, ale nechci si to přiznat, miluje mě taky?

„Neboj se, nemusíš se bát, nezklamuj jí, ani tebe. To se můžeš spolehnout.“

„Vidím ji rád takhle šťastnou. Víím, že je to jen díky tobě. Takže ti moc děkuji. Vážím si toho.“

Když znova vidím Annu, nemyslím na nic jiného, než že bych ji chtěl políbit. Když jdeme na naše obvyklé místo, chytí mě za ruku. Je tak roztomilá, když se na mě dívá. Opravdu ji miluji celým svým srdcem. A asi i ona mě. Při dnešním loučením si dáme pusku. Kéž by to nemuselo být naše poslední loučení.

V noci k nám totiž vlítli vojáci a odvedli mě i mé bratry, já věděl, že to máme spočítané. O tomhle mi vyprávěl děda. Když byl malý kluk, taky mu takhle odvedli jednou v noci sourozence. On naštěstí byl moc malý do války, proto to přežil. Když nás venku srocují do zástupů, spatřím Kristiána. Postaví nás vedle sebe a on mi jen zašeptá, „jsem na vás dva pyšný, hrdličky. Doufám, že jsi se pořádně rozloučil, věř, že to tu vidíš naposledy.“ A podle mě i ostatních co jsem zaslechl měl pravdu. Je mi to tolik líto. Kéž bych mohl ještě jednou vidět její malby nebo hluboké oči, či ji alespoň ještě jednou obejmout.

Válčíme už několik let. Už si ani nevzpomenu, tak dlouho to je, co jsem Annu neviděl a co je ještě horší pomýšlení je to, že tam zůstala úplně sama jen se svým otcem. Ty všechny hrozné věci, co jí určitě dělá... Ani si to nechci představit.

Jedna z našich posledních bitev. Kristián mi zachránil život, ale sám přišel o ten svůj. Obětoval se kvůli mně. Musím to přežít. Kvůli němu. Chvillemi omdlívám, když mě nesou na nosítkách do bezpečí, protože mám zraněný krk. Krvácím. Jsem skeptický a už se v hlavě se všemi loučím. Za několik dní se proberu. Chci něco říct, ale nejde to. Snažím se ze všech sil, ale marně. Přispěchá ke mně ošetřující sestra a oznámí mi ztrátu mého hlasu. Už nikdy nic neřeknu. Ani slovo. Od teď se asi zblázním, když budu muset být se svými myšlenkami sám. Ne, Anna to zvládla, já to zvládnu taky!

Když konečně válka skončí, vrátím se do míst, kde jsem to nazýval domovem. A nestačím se divit. Nepoznávám to tu. To válka proběhla i tudy? Zřejmě ano. Běžím k nám do domu, ten naštěstí zůstal celý. Máma se na mě s vystrašenými očima dívá, jako kdyby viděla ducha. Běží mě obejmout a rozbřečí se. Nedivím se jí. A to ani ještě neví, že už nemluví.

Potřebuji najít Annu přestat vyšilovat a ujistit se, že je v pořádku. Běžím k potoku a sedí tam. To tam chodila každý den? Zeptal bych se jí, ale bez hlasu se těžko dorozumím. Ona už to umí, ale co mám dělat já? Dělat posunky, jako nějaký šašek a doufat, že to pochopí? Ostatně nic jiného mi nezbyvá.

Ještě se zastavím a koukám na ní. Je tak krásná. Je to jako bych neviděl celou věčnost. Položím jí ruku na rameno a ona se hrozně lekne. Když si uvědomí, že jsem to já, rozbřečela se. Taky. Hned mi ale skočila kolem ramen a já jsem byl šťastný, že ji mám. To je jediné, co jsem potřeboval. Dívá se na mě, jako by věděla, že jsem přišel o hlas a říkala mi, že je jí to líto. Možná to dorozumívání se nebude až

tak těžké. Ale vůbec nevím, co tak upovídaný člověk, jako já, bez hlasu bude dělat. Nespíš mě bude muset Anna naučit malovat.

Byli jsme tam. I když se setmělo a ona už dávno měla být doma. Nevadilo jí to. Chtěla být se mnou a já s ní. A než aby doma byla zbitá otcem za pozdní příchod, rozloučil jsem se s mojí rodinou a odešli jsme. Jen my dva, snad pro lepší vzpomínky.

Někdy jen slova nestačí

Sisi Myslíková

16 let

Gymnázium Josefa Jungmanna, Svojsíkova 1